

ПОЈАМ РЕНТЕ И ПРАВО НА ИСПЛАТУ КАПИТАЛИЗИРАНЕ РЕНТЕ

Рента је накнада будуће штете која ће се реализовати по доношењу пресуде, чији укупан обим и трајање нису унапред познати. Изгубљена зарада тужиоца по месецима до момента пресуђења (или блиског момента до закључења расправе) нема карактер ренте већ једнократне накнаде штете чија висина се утврђује применом одредбе чл. 189 ЗОО, а не на основу чл. 195 ЗОО, јер висина изгубљене зараде утврђује се према стварном губитку у плати оштећеног, а не према висини у време пресуђења. Ако дужник не пружи обезбеђење које суд одреди на захтев повериоца, исти има право да захтева да му се уместо ренте исплати једна укупна свота чија се висина одређује према висини ренте и вероватним трајањем повериоачевог живота уз одбитак одговарајуће камате.

Из образложења: У току поступка пред првостепеним судом поред осталог је утврђено да је тужилац био активно војно лице на служби у Војсци Србије и да му је професионална војна служба престала 12. новембра 2007. г. због трајне неспособности за службу, а услед последица болести која је настала у вези са вршењем војне службе. Тужиоцу је решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника признато право на инвалидску пензију у износу од 85% од пензијског основа. Тужилац је рођен 1968. г. и до навршених 55 година старости и услова за остварење права на старосну пензију на име разлике између примењених износа пензије и зараде коју би остварио почев од 01. априла 2009. г. трпи штету у капитализираном износу од 639.817,40 динара. На основу оваквог утврђеног чињеничног стања правилном применом материјалног права и одредби чл. 155, 172, 186 и 193 ЗОО је одлучио првостепени суд када је закључио да постоји одговорност тужене Републике Србије, Министарства одбране за штету у висини утврђеној у току поступка одговарајућим вештачењем. Наиме, под рентом се подразумева новчана накнада чији укупан износ није унапред одређен већ се одређује одређени новчани износ који се плаћа периодично и то обично месечно, а исплата се врши на име накнаде проузроковане материјалне штете. Ова накнада има се реализовати у будућности и плаћа се унапред. Накнада материјалне штете у облику новчане ренте досуђује се у случају смрти, телесне повреде или оштећења здравља (чл. 188 став 1 ЗОО). Рента је накнада будуће штете која ће се реализовати по доношењу пресуде чији укупан обим и трајање нису унапред познати. Према томе, досуђена изгубљена зарада тужиоца по месецима до момента пресуђења (или блиског момента до закључења расправе) нема карактер ренте већ једнократне накнаде штете чија висина се утврђује применом одредбе чл. 189 ЗОО, а не на основу чл. 195 ЗОО, јер висина изгубљене зараде у конкретном случају разлике плате тужиоца утврђује се према стварном губитку у плати оштећеног, а не према висини у време пресуђења.

Право је оштећеног као повериоца да захтева потребно обезбеђење за исплату ренте у смислу чл. 189 став 4 и 5 ЗОО, осим ако то према околностима случаја не би било оправдано. Ако дужник не пружи обезбеђење које суд одреди на захтев повериоца исти има право да захтева да му се уместо ренте исплати једна укупна свота чија се висина одређује према висини ренте и вероватним трајањем повериоачевог живота уз одбитак одговарајуће камате. Тужилац није доказао да постоје оправдани разлози за досуђење капитализиране ренте, па је првостепени суд правилном применом материјалног права одлучио када је одбио део примарног тужбеног захтева тужиоца за исплатом капитализиране ренте.

(Пресуда Основног суда Сомбор П. 3432/10 од 07. јуна 2011. г. и пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж. 3021/12 од 10. децембра 2012. г.).